ΑΡΙΘ. 352 — Β. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, (1)13 ΙΟΥΝΙΟΥ 1862. ΕΤΟΣ Ζ'.

Συνδρομη ἐτησία ἐν Αὐστρίᾳ φιορ. 16· ἐν Ἑλλάδι, Ἰονίοις Νήσοις, Τουρκίᾳ, Ἀιγύπτῳ, Γαλλίᾳ καὶ Ἀγγλίᾳ, 40 φράγκα· ἐν ταῖς Παραδουνοῖς. Ἡγεμονίαις 50 σβάνσικα. — Τιμὴ καταχωρίσεων, σολδία αὐσρ. 30 δ' ἕκαστον σίχον ἐκ 40 στοιχείων.

Αἱ συνδρομαὶ προπληρόνονται. Ἐπιστολαὶ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἡμέρας μὴ ἀπηλλαγμέναι τοῦ ταχυδρομικοῦ τέλους εἶσιν ἀπαράδεκτοι.

Ἄπασαι αἱ νέαι ἢ ἀνανεούμεναι συνδρομαὶ ὀφεῖλουν νὰ λήψωσι τὴν 30 Ἰουνίου ἢ 31 δεκεμβρίου (Ἔ. ν.)

Κατευθυντέον, εἰς Βιέννην μὲν, A la Redaction du journal grec "Ἡμέρα.,, (Landstrasse Reisnerhof Nr. 481 à Vienne.)

ΗΜΕΡΑ

Ἐπιστατοῦσι δὲ καὶ ἄλλοχόσε, οἱ ΚΚ. Δ. Στουδίτης ἐν Κωνσταντινουπόλει· Χ. Μιχαὴλ Δημητρίου ἐν Βουκουρεστίῳ· Δ. Δημόπουλος ἐν Ἰασίῳ· Κ. Θεολόγης ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· Ἰ. Πάρσαλης ἐν Καΐρῳ· Ι. Α. Παραμυθιώτης ἐν Κερκύρᾳ· Φ. Σαρίκας ἐν Σμύρνῃ· Χ. Ν. Φιλαδελφεὺς καὶ Ἐμ. Γεωργίου ἐν Ἀθήναις· Ν. Νικολτάδης ἐν Σύρᾳ· Α. Σ. Ἀγαπητὸς ἐν Πάτραις· Κ. Δαρζηλοβίτης ἐν Θεσσαλονίκῃ· Π. Μιχαηλίδης ἐν Ἱβραΐλᾳ· Γ. Δημόπουλος ἐν Γαλαΐζῃ· Κ. Μεγαλῆς ἐν Ἀδριανουπόλει· Ἰω. Φωκᾶς ἐν Κεραλληνίᾳ· Μ. Σκουρτλίης ἐν Μιτυλήνῃ· Α. Σάλτας ἐν Κυδωνίαις· Δ. Ἀγγελίδης ἐν Φιλιππουπόλει· Δ. Δαΐζος ἐν Κύπρῳ· Μ. Σφρὴς ἐν Βηρυτῷ· Κ. Ν. Σιμωνίδης ἐν Κραΐῳ· Χριστόφ. Μιχαὴλ ἐν Καλαφατίῳ· Michele Leeb alla Tipografia del Lloyd ἐν Τεργέστῃ.

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΔΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ ΕΝ ΒΙΕΝΝΗ.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Οἱ ἀπὸ 1ης ἰουνίου καταγραφόμενοι νέοι συνδρομηταὶ λαμβάνουσι δωρεὰν τὸ μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐκδοθὲν μέρος τῶν ΑΘΛΙΩΝ.

Αἱ τῶν Ἐπισταστῶν τῆς Ἡμέρας μὴ εἰσπράξασαι εἰσέτι τὰς ληγούσας ἑξαμήνους συνδρομὰς, ὀφεῖλουν νὰ διαβιβάσωσιν αὐτὰς ἀνυπερθέτως πρὸ τῆς 1ης τοῦ προσεχοῦς ἰουλίου εἰς χεῖράς μας. Τὰ ἀτμόπλοια τοῦ Δοῦδ δέχονται πανταχόθεν χρηματοδέματα μέχρι Βιέννης. Ἡ ἐν Βιέννῃ διεύθυνσις ἡμῶν φαίνεται ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐφημερίδος, ὡς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐν Τεργέστῃ ἐπιστάτου μας, πρὸς ὃν χρείας τυχούσης δύναται ν' ἀπευθυνθῶσιν οἱ θέλοντες νὰ διαβιβάσωσιν ἡμῖν συνδρομὴν, καὶ μὴ ἔχοντες ἀνταποκριτὴν εἰς Βιέννην.

ΤΑ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ.

Κατὰ τὸν τηλέγραφον, οἱ Ὀθωμανοὶ εἰσῆλθον εἰς Νιξῖκ, καὶ ἐνίκησαν τὸν ἡγεμόνα Μαυροβουνίου εἰς Ὀστρόγην. — Τὸ ζήτημα τοῦ Ἁγίου Τάφου ἐπανέρχεται εἰς τὴν σκηνὴν. — Τὰ ἀδόμενα περὶ τῆς νέας ἀντιπαπικῆς πολιτικῆς τῆς Γαλλίας ἐν Ῥώμῃ. — Ἀπολογία τοῦ ὑπουργοῦ Ῥατάτση ἐν τῇ βουλῇ τοῦ Τουρίνου. — Τελευταῖαι εἰδήσεις. (Νέον ὑπουργεῖον ἐν Ἑλλάδι.)

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἐν Βιέννῃ, (31)12 ἰουνίου.

Ὁ τηλέγραφος ἀπὸ τοῦ θεάτρου τοῦ ἐν Ἀλβανίᾳ πολέμου, στρέφει τὰ ὄμματα ἡμῶν πρὸς τὴν Ἐρζεγοβίνην, διηγούμενος νέους ἀγῶνας τοῦ Δερβῖς πασσᾶ πρὸς σωτηρίαν τοῦ Νιξίκ. Ἱρὶν εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἐξιστόρησιν αὐτῶν, εὔλογον κρίνομεν νὰ ἐκφράσωμεν καὶ πάλιν τὴν ἀπορίαν ἡμῶν ἐπὶ τῇ λήθῃ ἥτις ἐκάλυψε τὰ ἀνδραγαθήματα τοῦ Χουσσεῖν καὶ τοῦ Ἀβδῆ πασσᾶ, τῶν ἡγουμένων τοῦ ἐν Ἀλβανίᾳ στρατοῦ. Ἂν μετὰ ἓξ ἀλλεπαλλήλους καὶ τόσον λαμπρὰς νίκας, μένωσιν ἄπρακτοι, τί θὰ ἔπρατταν ἀράγε ἡττηθέντες; Ἀγνοοῦμεν ἂν κατέχουσι κἂν εἰσέτι τὰς θέσεις, ἃς κατέλαβον ἐπὶ τοῦ μαυροβουνιωτικοῦ ἐδάφους, ἢ ἂν, ὡς διατείνονται αἱ σλαβικαὶ ἐφημερίδες, ὑπεχώρησαν ἐκ νέου πρὸς τὴν Σπουζῆν καὶ Ποδγορίτσαν. Ἐὰν οἱ Τοῦρκοι στρατοπεδεύωσιν εἰσέτι εἰς Βιελοπαύλοβιτς, τότε ἴσως ἡ ἀπραξία αὐτῶν δύναται καὶ νὰ μὴ προέρχηται ἐξ ἀδυναμίας, ἀλλ' ἐκ προνοίας στρατηγικῆς, ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ τῆς προσεχοῦς συνενώσεως μετὰ τοῦ ὑπὸ τὸν Δερβῖς πασσᾶν στρατοῦ ὅστις, καθ' ἃ λέγει ἓν τηλεγράφημα τῆς Ῥαγούζης, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ διέβη τὰ μεθόρια. Τότε οἱ δύο στρατοὶ, συμποσούμενοι περίπου εἰς πεντήκοντα χιλιάδας, δύνανται νὰ προχωρήσωσιν ὁμοῦ ἀσφαλέστερον εἰς τὰ ἐνδότερα.

Ἐκ τῶν διαφόρων τηλεγραφημάτων τὰ ὁποῖα ἐλάβομεν ἐκ Ῥαγούζης, Μοστάρ καὶ Σκόδρας, καὶ τὰ ὁποῖα κατὰ τὸ εἰωθὸς ἀντιφάσκουσι πρὸς ἄλληλα, συγγέοντα πρόσωπα, τόπους καὶ πράγματα, ἐξάγομεν τὰς ἑπομένας ὀπωσοῦν σαφεῖς εἰδήσεις περὶ τῶν ἐν Ἐρζεγοβίνῃ διατρεξάντων. Ὁ Δερβῖς πασσᾶς ἐπὶ τρεῖς ἀλλεπαλλήλους ἡμέρας, τὴν (22)2, 3, καὶ 4 ἰσταμένου, συνεκρότησεν αἱματηρὰς μάχας ἀγωνιζόμενος νὰ διέλθῃ, ὄχι πλέον διὰ τῶν στενωπῶν τῆς Δούγας, ἀλλὰ τῆς Κίττας, πρὸς ἐπισιτισμὸν τοῦ Νιξίκ. Ἐπὶ τέλους, μετὰ δεινὴν αἱματοχυσίαν, οἱ Μαυροβουνιῶται ἠναγκάσθησαν νὰ ἀφίσωσιν ἐλευθέραν τὴν ὁδόν, κατὰ τὰ τηλεγραφήματα, ἐπειδὴ δὲν ἔφθασεν ἐγκαίρως ὁ ἀποσταλεὶς εἰς βοήθειάν των Πέτρος Στεφανώφ, καὶ οἱ Τοῦρκοι ἠδυνήθησαν νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ Νιξίκ καὶ νὰ τροφοδοτήσωσι τὴν τε φρουρὰν καὶ τοὺς κατοίκους. Ἡ ἐπιτυχία αὕτη, ἐὰν πιστεύσωμεν τηλεγράφημα τῆς Ῥαγούζης τῆς 28/9, ἐξηγορράσθη λίαν ἀκριβά. Οἱ Τοῦρκοι ἀπώλεσαν ἕνα στρατηγὸν μοιραρχίας, τὸν Φερὶκ Σαλὶκ πασσᾶν, πολλοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ ἐπιτελείου, καὶ 3000 (;) νεκρούς.

Μετὰ τὸ κατόρθωμα τοῦτο, τῇ 25/6, ὁ Δερβῖς πασσᾶς εἰσῆλθε θαρραλέως εἰς τὸ μαυροβουνιωτικὸν ἔδαφος, διευθυνόμενος πρὸς τὴν Ὀστρόγην, ἤτις, ὀχυρωμένη ὑπὸ τριπλῶν χαρακωμάτων, ἐφρουρεῖτο αὐτοπροσώπως ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος Νικολάου, ἡγουμένου χιλιάδων τινῶν λογάδων ἀνδρῶν. Ἀλλὰ τὸν ἀρειμάνιον τουρκικὸν στρατὸν δὲν ἀναχαιτίζουσι, φαίνεται, οὔτε φυσικὰ οὔτε τεχνητὰ προσκόμματα. Μετὰ πεντάωρον μάχην, καθ' ἣν ἔπεσον ἀμφοτέρωθεν πάμπολλα θύματα, ὁρμῆσε διὰ τῆς λόγχης κατὰ τῶν Μαυροβουνιωτῶν, καὶ μετ' ὀλίγα λεπτὰ ἡ τουρκικὴ σημαία ἐκυμάτιζεν ἐπὶ τῶν προχωμάτων· ὁ δὲ πρίγκηψ Νικόλαος ἔφευγεν εἰς τὰ ὄρη. Οἱ Τοῦρκοι διέτρεψαν εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης μόνον ὅσον καιρὸν ἀπῃτεῖτο, ὅπως συλλέξωσι τὰ λάφυρά των, τὰ ὁποῖα λέγεται ὅτι ὑπῆρξαν ἀφθονώτατα, καὶ εὐθὺς τὴν ἐπαύριον ἐκινήθησαν πορευόμενοι πρὸς βορρᾶν, ὅπως συνενωθῶσι μετὰ τοῦ ἐξ Ἀλβανίας εἰσελάσαντος στρατοῦ.

Αὕτη εἶναι ἡ διήγησις τοῦ τηλεγράφου, τὸ ἐπαναλαμβάνομεν· ὄχι ἡ ἡμετέρα, οὔτε ἰδιαιτέρων ἐπιστολῶν.

Ἀλλ' αἱ μεγάλαι δυνάμεις τῆς Εὐρώπης δὲν μένουσιν ἀνάλγητοι πρὸς τὰς περιπετείας τῆς αἰματηρᾶς ταύτης Ἰλιάδος, ὡς οἱ Ὀλύμπιοι θεοὶ τοῦ Ὁμήρου ἐπέβλεπον ἐκ τῶν κορυφῶν τῆς Ἴδης, κυμαινόμενοι μεταξὺ ἐλπίδος καὶ φόβου, τοὺς ἀγῶνας τῶν δύο ἀντιμαχομένων ἐθνῶν. Προεγράψαμεν ὅτι ἡ Γαλλία προέτρεψε τὴν Αὐστρίαν νὰ συνενώσωσι τὰς προσπαθείας των ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅπως τῇ μεσολαβήσει αὐτῶν συνομολογηθῇ ἀνακωχὴ ὅπλων μεταξὺ Τούρκων καὶ Μαυροβουνιωτῶν. Ἤδη γράφουσιν ἐκ Παρισίων ὅτι ἡ αἴτησις αὕτη ὄχι μόνον ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τῆς Αὐστρίας, ἀλλ' ὅτι καὶ ἐστέφθη ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας, συντελεσάσης εἰς τοῦτο κατὰ μέγα μέρος καὶ τῆς Ῥωσσίας. Διστάζομεν νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἀληθῶς συνωμολογήθη ἤδη ἀνακωχὴ ὅπλων μεταξὺ τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Μαυροβουνίου καὶ τοῦ Ὀμὲρ πασσᾶ, ὡς διϊσχυρίζεται ὁ ἐκ Παρισίων ἐπιστέλλων, διότι τὴν ἀγγελίαν ταύτην ἔτο φυσικώτερον νὰ λάβωμεν πρότερον ἐκ τοῦ θεάτρου τοῦ πολέμου. Πιθανωτέρα μᾶς φαίνεται ἡ εἰκασία, ἐὰν ἀληθῶς ἐτροπολογήθησαν οὕτω ῥιζηδὸν τὰ περὶ τοῦ Μαυροβουνίου σχέδια τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως, ὅτι ἐσταλη διαταγὴ εἰς τὸν Ὀμὲρ πασσᾶν νὰ ἀναστείλῃ τὰς ἐχθροπραξίας, καὶ ὅτι ἡ διαταγὴ αὕτη ἀνηγγέλθη ὡς νὰ ἐξετελέσθη ἤδη.

Ἀναφέρουσα πάντα ταῦτα ἡ Βελγικὴ Ἀνεξαρτησία παρατηρεῖ ὅτι ἡ διαγωγὴ τῆς Ῥωσσίας κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην φιμοῖ τοὺς διϊσχυριζομένους τόσον ἐπιμόνως ἀπό τινος, ὅτι ἡ δύναμις αὕτη οὐδὲν ἀμελεῖ, ὅπως παραγάγῃ νέας περιπλοκὰς ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

"Ἄλλως τε ἡ ἀδιάλειπτος μέριμνα τῆς ῥωσσικῆς κυβερνήσεως, προστίθησιν ἡ εἰρημένη ἐφημερὶς, πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν ἀνάπτυξιν τῆς αὐτοκρατορίας καὶ ἡ ἀκάματος ἐπιμονὴ μεθ' ἧς ἐπιδιώκει τὴν πραγματοποίησιν κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν μεταρρυθμίσεων, αἵτινες ἔσονται τὸ κλέος τῆς βασιλείας τοῦ Ἀλεξάνδρου β', θὰ ἐκώλυον ἡμᾶς νὰ πιστεύσωμεν τὰς τρομακτικὰς ταύτας φήμας. Μετὰ τὸν δικαστικὸν ἀναδιοργανισμὸν, ὃν ἀνηγγείλαμεν πρό τινος, ἡ ῥωσσικὴ κυβέρνησις σκέπτεται νὰ δωρήσῃ εἰς τὸν λαὸν δημοτικοὺς θεσμοὺς δυνάμει τῶν ὁποίων θὰ ἀνατεθῇ εἰς τοὺς πολίτας μέγα μέρος τῆς διοικήσεως τῶν δημοτικῶν ὑποθέσεων. Αἱ πολεμικαὶ ἰδέαι καὶ ἡ φιλόδοξος πολιτικὴ αἵτινες ἀπέληξαν εἰς τὸν αἱματηρὸν πόλεμον τῆς Κριμαίας δὲν δύνανται βεβαίως νὰ συνυπαρξῶσι μετὰ τῆς πολιτικῆς ταύτης τῆς τεινούσης πρὸς τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν πρόοδον, ἥς τὸ ἀναγκαιότερον στοιχεῖον εἶναι ἡ εἰρήνη.,,

Τὸ πολύκροτον ζήτημα τοῦ Ἁγίου Τάφου, ὅπερ πρὸ ἐννέα ἐτῶν προανήγγειλε τὸν κριμαϊκὸν πόλεμον, ἀπειλεῖ νὰ ἐμβάλῃ καὶ πάλιν τὴν εὐρωπαϊκὴν διπλωματίαν εἰς νέας περιπλοκάς. Ἀλλὰ σήμερον τὰ πράγματα ῥιζηδὸν μετεβλήθησαν, καὶ αἱ τότε ἀντίζηλοι δυνάμεις εἶναι σύμφωνοι πρὸς ἀλλήλας καὶ διαφωνοῦσι μόνον πρὸς τὴν Πύλην. Γινώσκουσι καὶ ἐκ τῶν προτέρων οἱ ἡμέτε-

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ.

ΟΙ ΑΘΛΙΟΙ (*)

Διήγημα Βίκτορος Οὔγου. — Μετάφρασις Ι. Ι. Σ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ. — ΦΑΝΤΙΝΑ.

ΒΙΒΛΙΟΝ Β'. — ΠΤΩΣΙΣ.

Τὴν 22 ἀπριλίου 1796, ἐκηρύχθη εἰς Παρισίους ἡ ἐν Μοντενόττῳ νίκη τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ γαλλικῶν στρατευμάτων, Βουονατπάρτου τότε καλουμένου· τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἡμέραν ἐξελίχθη ἐν τῇ εἰρκτῇ τῆς Βικέτρας μακρὰ ἄλυσις, καὶ εἷς τῶν δεσμευθέντων ἦτον ὁ Γιάννης Ἀγιάννης. Παλαιὸς τις δεσμοφύλαξ, γέρων ἐνενηνοκοτούτης σήμερον, ἐνθυμεῖται ἀκόμη καλῶς τὸν δυστυχῆ τοῦτον, ὅταν κατεγίνοντο νὰ κλείσωσι τοὺς πόδας του εἰς τὰς ἀλύσεις, ἐν τῇ αὐλῇ ἐκείνης τῆς φυλακῆς. Ἐκλίθητο κατὰ γῆς, ὡς καὶ οἱ ἄλλοι κατάδικοι. Ἐφαίνετο οὐδὲν ἐνοῶν τῆς θέσεώς του, εἰμὴ ὅτι ὑπῆρχε δεινή. Ἐνδέχεται καὶ νὰ διέβλεπεν ἀμυδρῶς, ἐντὸς τῶν συγκεχυμένων ἰδεῶν τῆς πανικτελοῦς ἀγονίας του, τὸ ὑπέρμετρον τῆς ποινῆς του. Ἐνῷ ἐκτύπων καὶ ἀπκρφωνεν εἰς τὸν τοῖχον, δπισθεν τῆς κεφαλῆς του, τὸν σιδηροῦν κρίκον ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐκρατεῖτο ἡ ἄκρα τῶν δεσμῶν, αὐτὸς ἔκλαιε· τὰ δάκρυα τὸν ἔπνιγον, τοῦ ἠμπόδιζον τὴν φωνὴν κατώρθωνε μόνον νὰ λέγῃ ἐκ διαλειμμάτων « Ἤμουν κλεβευτὴς εἰς ταῖς Φαβερόλλαις. » Ἔπειτα δὲ, βλέλων λυγισὸς γοερσὸς, ἀνύψωνε τὴν δεξιάν του χεῖρα, καὶ βαθμηδὸν τὴν κατεβίβαζεν ἑπτὰ φοράς, καὶ οἱ βλέποντές τον ἐνόουν ἐκ ταύτης τῆς χειρονομίας, ὅτι ὀτιδήποτε ἔπραξεν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, τὸ ἔπραξε διὰ νὰ ὀρέψῃ καὶ νὰ ἐνδύσῃ ἑπτὰ παιδία ἀνήλικα.

Μετηνέχθη ἔπειτα εἰς τὴν Τουλῶνα, ὅπου τὸ κάτεργον, καὶ δπου ἔφθασε μετὰ ὀδοιπορίαν εἰκοσιεπτὰ ἡμερῶν, ἐπὶ ζυλίνου ἁμαξίου, μὲ τὴν ἄλυσιν περὶ τὸν λαιμόν. Εἰς τὴν Τουλῶνα ἐφόρεσε τὴν κοκκίνην καζάκαν. Πλὴν ὅ,τι ὑπῆρξεν ὁ βίος του ἐξηλείφθη, ὡς καὶ αὐτό του τὸ ὄνομα· διότι οὐδὲ ὡς Γιάννης Ἀγιάννης ὑπῆρχε πλέον γνωστὸς ἐν τῷ κατέργῳ, ἀλλ' ὡς ἀριθμὸς 24601. Τί ἔγινεν ἡ ἀδελφή του; τί ἔγιναν τὰ ἑπτὰ τῆς τέκνα; Ποῖον μέλει; Τί γίνονται τὰ φύλλα τοῦ νεαροῦ δένδρου τὸ ὁποῖον κόπτεται ἀπὸ τοῦ κορμοῦ;

Ἡ αὐτὴ πάντοτε ἱστορία. Τὰ δυστυχῆ ἐκεῖνα ζωτανὰ ὄντα, τοῦ Θεοῦ πλάσματα, οὔτε ἔρεισμα ἔχοντα τοῦ λοιποῦ, οὔτε ὀδηγὸν, οὔτε ἄσυλον, ἀπῆλθον εἰς τὴν τύχην, καὶ τίς οἶδε μάλιστα; ἕκαστον πρὸς ἄλλην διεύθυνσιν ἴσως, βυθιζόμενα ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς τὴν ψυχρὰν δμίχλην ὅπου χάνονται αἱ μονήρεις ὑπάρξεις, εἰς τὸ ζοφερὸν σκότος ὅπου ἐξαλείφονται, ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης, τόσαι καὶ τόσαι κεφαλαὶ ἀτυχεῖς, τὸ πένθιμον ἀκολουθοῦσαι ῥῆμα τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀπεδήμησαν, παρῆγησαν τὸν τόπον των. Τὸ κωδωνοστάσιον τοῦ χωρίου τὸ ὁποῖον ὑπῆρξε χωρίον των, τὰ ἐλησμόνησε· τὸ περίφραγμα τοῦ χωραφίου τὸ ὁποῖον ὑπῆρξε χωράφιόν των, τὰ ἐλησμόνησε· μετὰ τινα ἔτη διαμονῆς ἐν τῷ κατέργῳ, τὰ ἐλησμόνησε καὶ ὁ Γιάννης αὐτός. Εἰς τὴν καρδίαν του εἶχε ποτε ἀνοιχθῆ πληγή· ταύτην διεδέχθη οὐλή· καὶ ἰδού. Μόλις, καθ' ὅλον τὸν καιρὸν ὃν διέτριψεν εἰς Τουλῶνα, μίαν μόνην φορὰν ἤκουσε περὶ τῆς ἀδελφῆς του· τοῦτο πρὸς τὸ τέλος, νομίζω, τοῦ τετάρτου ἔτους τῆς κρατήσεώς του. Δὲν ἐνθυμοῦμαι πλέον διὰ τίνος μέσου ἔμαθεν. Ἄνθρωπός τις, ὁ ὁποῖος τοὺς ἐγνώρισεν εἰς τὸν τόπον των, εἶχεν ἰδῆ τὴν ἀδελφήν του εἰς τὰ Παρίσια. Ἐκατοίκει εἰς πτωχήν τινα ὁδὸν, πλησὶον τοῦ Ἁγίου Σουλπικίου. Ἦν μόνον παιδίον ἔμενε μετ' αὐτῆς, ἓν μικρὸν ἀγόριον, τὸ τελευταῖον. Ποῦ ἦσαν τ' ἄλλα ἑξ; Ἴσως οὐδ' ἐκεῖνη ἐγίνωσκε. Καθεκάστην πρωΐαν ἐπορεύετο εἰς ἓν τυπογραφεῖον, ὅπου εἰργάζετο διπλόνωυσα καὶ ῥάπτουσα φύλλα. Ἔπρεπε νὰ εὑρίσκεται ἐκεῖ ἀπὸ τῆς ἕκτης πρωϊνῆς ὥρας· τὸν χειμῶνα, πρὶν ἔτι φέγξῃ ἡ ἡμέρα. Εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν τοῦ τυπογραφείου ἦτον καὶ ἓν σχολεῖον, ὅπου ἔφερε τὸν μικρόν της υἱόν, ἑπταετῆ τότε. Ἐπειδὴ ὅμως εἰς μὲν τὸ τυπογραφεῖον ἔπρεπε νὰ εἰσέλθῃ τὴν ἕκτην ὥραν, τὸ δὲ σχολεῖον ἠνοίγετο τὴν ἑβδόμην, τὸ παιδίον ἐπερίμενε μίαν ὥραν εἰς τὴν αὐλὴν, ἕως ν' ἀνοιχθῇ τὸ σχολεῖον· τὸν χειμῶνα, μίαν ὥραν τῆς νυκτὸς εἰς τὸ ὕπαιθρον. Δὲν ἤθελον νὰ ἐμβαίνῃ ὁ μικρὸς εἰς τὸ τυπογραφεῖον, διότι, ἔλεγον, ἐπροξένει ἐνόχλησιν. Πολλάκις ἔβλεπον οἱ ἐργάται, τὸ πρωὶ διαβαίνοντες, τὸ μικρὸν ἐκεῖνο πλάσμα καθήμενον ἐπὶ τῶν πετρῶν, νυστάζον, καὶ ἐνίοτε κοιμώμενον εἰς τὴν σκιάν, ἐπὶ τοῦ καλαθίου του. Ὅταν ἔβρεχε, τὸ ἐλυπεῖτο γραῖά τις, ἡ θυρωρὸς, καὶ τὸ ἐλάμβανεν εἰς τὸ οἰκίδιόν της, ὅπου ἄλλο δὲν εὑρίσκετο εἰμὴ μία πενιχρὰ κοίτη, ἓν κικρίκιον (ροδάνιον) καὶ δύο ξύλινα καθέδραι, καὶ τὸ παιδίον ἐκοιμᾶτο ἐκεῖ, εἰς μίαν γωνίαν, ὅσον ἠνοιείστερον τῆς γαλῆς ἠδύνατο, διὰ νὰ αἰσθάνεται ὀλιγώτερον τὸ ψύχος. Εἰς τὰς ἑπτὰ ὥρας ἠνοίγετο τὸ σχολεῖον, καὶ ἔμβαινεν εἰς αὐτό. Ἰδοὺ ὅσα εἶπον εἰς τὸν Γιάννην μίαν ἡμέραν ὑπῆρξαν δὲ πρὸς αὐτὸν στιγμὴ ἀσπρσὴ παράθυρον βιαίως ἀνοιχθὲν ἐπὶ τῆς εἱμαρμένης τῶν ὄντων τούτων, ἅτινα εἶχεν ἀγαπήσει, ἔπειτα δὲ πάλιν ἐκλείσθη τὸ πᾶν. Δὲν ἤκουσε πλέον περὶ αὐτ᾽ ν τίποτε· ποτὲ δὲν τὰ ἐπανεῖδε, ποτὲ δὲν τ' ἀπήντησε, καὶ οὔτε θ' ἀνευρεθῶσιν εἰς τὴν συνέχειαν τοῦ λυπηροῦ τούτου διηγήματος.

Πρὸς τὰ τέλη τοῦ τετάρτου ἔτους τούτου, ἦλθε καὶ ἡ σειρὰ τοῦ Γιάννη νὰ δραπετεύσῃ ἐκ τοῦ κατέργου, βοηθούμενος ὑπὸ τῶν συντρόφων του, ὡς γίνεται εἰς τὸν ὀδυνηρὸν ἐκεῖνον τόπον. Ἐδραπέτευσε. Περιεπλανήθη δύο ἡμέρας ἐλεύθερος εἰς τοὺς ἀγροὺς, ἐὰν δύναται νὰ λεχθῇ ἐλεύθερος, ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον κυνηγοῦν ἄνθρωποι ὅστις στρέφεται κατὰ πᾶσαν στιγμὴν καὶ βλέπει ὀπίσω του· ὅστις πτοεῖται ἐκ τοῦ ἐλαχίστου κρότου· ὅστις τὰ πάντα φοβεῖται, τὴν στέγην ἥτις κατοῦζει, τὸν διαβάτην ὅστις διαβαίνει, τὸν σκύλον ὅστις ὀλακτεῖ, τὸν ἵππον ὅστις καλπάζει, τὸ ὡρολόγιον τὸ ὁποῖον σημαίνει τὰς ὥρας, τὴν ἡμέραν, ἐπειδὴ βλέπουν οἱ ὀφθαλμοὶ, τὴν νύκτα ἐπειδὴ δὲν βλέπουν οἱ ὀφθαλμοὶ, τὸν δρόμον, τὴν ἀτραπὸν, τὸν θάμνον, τὸν ὕπνον.

Τῆς δευτέρας ἡμέρας τὸ ἑσπέρας τὸν συνέλαβον. Τριάκοντα ἐξ ὥρας δὲν εἶχε φάγει τίποτε, οὐτέ κοιμηθῆ. Κατεδικάσθη διὰ τὴν δραπέτευσιν ταύτην εἰς τριετῆ παράτασιν ποινῆς· ἔγυαν τὰ πέντε ἔτη τοῦ κατέργου δκτώ. Τὸ ἕκτον ἔτος, ἦλθε πάλιν ἡ σειρὰ του νὰ δραπετεύσῃ. Τὸ ἐπεχείρησε, δὲν τὸ κατώρθωσε. Ἐπὶ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου δὲν εὑρέθη παρών. Ἐβρίφθη ἀμέσως εἰς πυροβολισμὸς ἐκ τοῦ κατέργου, ὡς πράττεται συνήθως, διὰ νὰ εἰδοποιῆται ὁ κόσμος ὅτι ἐδραπέτευσε κατάδικος. Οἱ περίπολοι τῆς νυκτὸς τὸν εὗρον κεκρυμμένον ὑπὸ τὸ σκάφος ἑνὸς ναυπηγουμένου πλοίου. Ἐζήτησε νὰ τοὺς ἀντισταθῇ· τὸ πταῖσμά του ἐπεβαρύνθη. Δραπέτευσις καὶ ἀντιστασία. Ἡ πρᾶξις αὕτη, προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ κώδικος, ἐτιμωρήθη διὰ προσθήκης πέντε ἐτῶν κατέργου, μὲ δικλὴν ἄλυσιν κατὰ τὰ δύο ἐξ αὐτῶν. Γίνονται τὰ ἔτη δεκατρία. Τὸ δέκατον ἔτος, ἐπανῆλθεν ἡ σειρά του· πάλιν ἐδοκίμασε· πάλιν δὲν ἐπέτυχε. Προσθήκη

*) Ἴδε ἀπὸ ἀριθ. 346 μέχρις ἀριθ. 352 Α τῆς «Ἡμέρας».

ρει ἀναγνῶσται ὅτι ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ῥωσσία ἐζήτησαν παρὰ τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως τὴν ἄδειαν νὰ ἀνακαινίσωσιν ἰδίαις δαπάναις τὸν ἑτοιμόρροπον θόλον τοῦ Ἁγίου Τάφου. Ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις συνήγεσε μὲν εἰς τοῦτο, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ μετάσχῃ καὶ αὐτὴ τῆς ἐπισκευῆς, ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν χριστιανῶν ὑπηκόων της, ἢ τοῦ νὰ ἐπιτραπῇ καὶ εἰς πάσας τὰς ἄλλας καθολικὰς δυνάμει νὰ καταβάλωσι τὸν ὀβολόν των. Οἱ Κ. Μουστιὲ καὶ Λαβανὸφ ἀπέκρουσαν τὴν πρότασιν ταύτην, ἡ δὲ Πύλη φαίνεται διατεθειμένη νὰ μὴ δώσῃ τὴν ἄδειαν. Ἡ Πατρὶς τῶν Παρισίων, δημοσιεύουσα τὰ ἀνωτέρω, προσθέτει ἐν ἐπιλόγῳ τὰ ἑξῆς· "Εἶναι ἀδύνατον νὰ προΐδωμεν τὸ μέλλον, ἀλλ' ἐὰν τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα ἀνατείλῃ ὑπὸ τὴν νέαν ταύτην φάσιν, αἱ δύο μεγάλαι δυνάμεις, αἱ ἄλλοτε ἐχθραὶ καὶ σήμερον σύμμαχοι, θὰ ἔβλεπον συμπυκνουμένους περὶ ἑαυτὰς ἐπὶ διαφόρεις λόγοις πάντας τοὺς χριστιανικοὺς λαοὺς τῆς Ἀνατολῆς.,,

Κατὰ τὸν ἐκ Παρισίων ἀνταποκριτὴν τῆς Ἐθνικῆς Μοναρχίας, ὁ Αὐτοκράτωρ Ναπολέων ἔδωκεν ἀπ' εὐθείας τὰς ἑπομένας ὁδηγίας, πρὸς τὸν στρατηγὸν Μοντεβέλλον καὶ τὸν μαρκήσιον Λαβαλέττην.

Ὁ στρατηγὸς ἔλαβε τὴν ῥητὴν ἐντολὴν νὰ δώσῃ εἰς τὴν κατοχὴν χαρακτῆρα ὅλως προστατευτικὸν τῆς Ἁγίας Ἕδρας· νὰ πολεμήσῃ τὴν λῃστείαν ἐκτὸς τῆς Ῥώμης, καὶ νὰ ἐμποδίσῃ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ πᾶσαν ἀποστασίαν τῶν ὑπηκόων. Ὁ αὐτοκράτωρ προσέθηκεν ὅτι ἡ πρὸς τὸν Φραγκίσκον β' πολιτεία πρέπει ῥιζικῶς νὰ μεταβληθῇ, καὶ ὅτι τοῦ λοιποῦ οὐδεμία ἐπίσημος σχέσις πρέπει νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν γαλλικῶν στρατευμάτων καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως. Ἐδόθησαν πρὸς τούτοις παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος εἰς τὸν στρατηγὸν Μοντεβέλλον ὁδηγίαι τινὲς καθαρῶς στρατηγικαί, διότι μετὰ τὴν σημαντικὴν ἐλάττωσιν τοῦ στρατοῦ τῆς κατοχῆς ἀπαιτεῖται νέα κατάταξις τῶν δυνάμεων. Αἱ μετὰ τοῦ πρέσβεως σχέσεις ἐσαφηνίσθησαν μετὰ μεγίστης ἀκριβείας, καὶ ἐπειδὴ ἡ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συνομιλία ἐγένετο ἐνώπιον τοῦ Κ. Λαβαλέττη, δὲν εἶναι δυναταὶ εἰς τὸ ἑξῆς αἱ διενέξεις καὶ αἱ συγχύσεις. Ἐνὶ λόγῳ, πᾶσα ἡ διπλωματικὴ ἐξουσία ἀνήκει εἰς τὸν Κ. Λαβαλέττην· τὰ δὲ καθήκοντα τοῦ κόμητος Μοντεβέλλου εἶναι καθαρῶς στρατιωτικά, ὑπαγόμενα, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρὸς τὸν ῥωμαϊκὸν λαὸν διαγωγήν, εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς πρεσβείας.

Εἰς τὸν μαρκήσιον Λαβαλέττην ὁ αὐτοκράτωρ ἔδωκε δύο κυρίως θεμελιώδεις παραγγελίας. Ἡ πρώτη, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ πολὺ ἐπέμεινεν, εἶναι νὰ παραστήσῃ εἰς τὸν Ἅγιον Πατέρα ὅτι ἡ ἐλάττωσις τοῦ στρατοῦ τῆς κατοχῆς προῆλθεν ἐξ οἰκονομικῶν λόγων, καὶ ἰδίως ἐκ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ σταλῶσιν ἐπικουρίαι εἰς τὸ Μεξικόν. Ἡ δευτέρα εἶναι νὰ μὴ καθυποβάλῃ νέον τι σχέδιον περὶ λύσεως, πρὶν ἢ ἀναχωρήσωσιν ἐκ Ῥώμης οἱ καθολικοὶ ἐπίσκοποι. Πρὸς τὸ παρὸν, πρέπει νὰ παρακολουθήσῃ μετὰ προσοχῆς τὰ συμβαίνοντα καὶ τὰς ἐν τῇ παπικῇ αὐλῇ τεκταινομένας ραδιουργίας, καὶ νὰ προσπαθήσῃ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὸν Πῖον θ' πλήρη πίστιν περὶ τῶν ἀγαθῶν προθέσεων τοῦ Ναπολέοντος γ'. Πρὸς δὲ τὸν Φραγκίσκον β' παρηγγέλθη νὰ πολιτευθῇ τοιουτοτρόπως, ὥστε νὰ ἐννοήσῃ ἡ ῥωμαϊκὴ αὐλὴ ὅτι ἡ παρουσία τοῦ ἐκπτώτου βασιλέως δὲν εἶναι εὐχάριστος εἰς τὴν γαλλικὴν πολιτικήν.

Ἂς συμβιβάσῃ ὁ ἀναγνώστης, ὅπως δυνηθῇ, πρὸς τὰ ἀνωτέρω τὰς ἑπομένας πληροφορίας, ἃς ἐρανιζόμεθα ἐκ τοῦ Βουκέντρου τῆς Νεαπόλεως, καὶ περὶ ὧν ἐγγυᾶται ὁ γράψας, ὡς προερχομένων ἐξ ἀσφαλεστάτης πηγῆς. Ἡ εἰρημένη ἐφημερὶς κατατίθεσει ὡς ἑξῆς τὰς βάσεις καθ' ἃς διϊσχυρίζεται ὅτι γενήσεται ἡ λύσις τοῦ ῥωμαϊκοῦ ζητήματος.

1. Ἡ ἐλάττωσις τοῦ στρατοῦ τῆς κατοχῆς εἶναι τὸ προοίμιον τῆς ὁλοσχεροῦς ἐκκενώσεως.

2. Ἀφοῦ ἐκπληρωθῶσι μικραί τινες διπλωματικαὶ τύποι, ἡ Γαλλία θὰ γνωστοποιήσῃ εἰς τὸν Πάπαν ὅτι εὑρίσκεται ἠναγκασμένη νὰ ἐφαρμόσῃ καὶ εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν κράτος τὴν ἀρχὴν τῆς μὴ ἐπεμβάσεως, προτρέπουσα αὐτὸν νὰ συνδιαλλαγῇ μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἰταλίας καὶ συνιστῶσα τὴν παραδοχὴν σχεδίου τινός, ἐγκριθέντος προηγουμένως ὑπὸ τῆς αὐλῆς τοῦ Τουρίνου.

3. Ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ὁ Πάπας θὰ ἀπαντήσῃ ὅτι ὁ μικρὸς στρατός του ἀρκεῖ πρὸς φρούρησίν του, ὡς εἰπε καὶ ἄλλοτε ὁ Ἀντωνέλλης, θὰ ὁρισθῇ ἀκριβῶς ἡ ἐποχὴ τῆς ἀναχωρήσεως τῶν Γάλλων, θὰ δοθῇ ὅρμος εἰς τὴν Ἀγίαν Ἕδραν ἡ ἐγγύησις ὅτι θὰ ἐμποδισθῇ πᾶσα ἐπιδρομή. Ἐπὶ τῷ σκοπῷ δὲ τούτῳ, ἐφ' ὡρισμένον τινὰ χρόνον θὰ σταθμεύσῃ εἰς τὰ ὕδατα τῆς Σιβιτταβεκίας στόλος γαλλικὸς, ἑτοιμος νὰ δώσῃ συνδρομὴν καὶ προστασίαν εἰς τὸν Πάπαν.

Οὕτω λοιπὸν τὸ ζήτημα θὰ λάβῃ τὴν φυσικὴν λύσιν του. Πᾶς τις ἐννοεῖ ὅτι ὁ ῥωμαϊκὸς λαὸς δὲν ἔχει ἀνάγκην ἐξωτερικῆς βοηθείας, ὅπως ἐκφράσῃ τὴν θέλησιν αὐτοῦ καὶ καταλύσῃ τὴν καταῤῥέουσαν κοσμικὴν ἐξουσίαν.

Περὶ τῆς εἰς τὰ πρόσω πορείας τοῦ ἐν Μεξικῷ γαλλικοῦ στρατοῦ ἄλλαι μὲν φῆμαι διατρέχουσιν ἐν Παρισίοις, καὶ ἄλλαι ἐν Λονδίνῳ. Ὁ παρισιανὸς Τύπος ἀναφέρει ὅτι, κατὰ τηλεγραφικὴν ἐξ Ἱσπανίας ἀγγελίαν, οἱ Γάλλοι, τὴν 13/25 μαΐου, ὀλίγας μόνον ὥρας ἀπεέχον τῆς ὁμωνύμου πρωτευούσης τοῦ Μεξικοῦ, καὶ ὅτι οἱ μεξικανοὶ στρατιῶται ὅσοι δὲν συνηνώθησαν μετὰ τῶν νικητῶν, ἦσαν εἰς ἐντελῆ παραλυσίαν· πανταχοῦ δὲ ἐγκαθιδρύοντο προσωριναὶ κυβερνήσεις ἀνακηρύττουσαι τὸν στρατηγὸν Ἀλμόντην πρόεδρον τῆς δημοκρατίας ἀντὶ τοῦ Ζουαρέ. Ὅλως ἀντιφάσκουσι πρὸς τὰς ἀγγελίας τοῦ παρισιανοῦ φύλλου αἱ ἐκ Μεξικοῦ εἰδήσεις αἱ ἀφιχθεῖσαι εἰς Λονδῖνον διὰ τοῦ Νεοβοράκου. Ἐξ αὐτῶν μανθάνομεν ὅτι τὰ γαλλικὰ στρατεύματα, πορευόμενα πρὸς τὸ Μεξικὸν, προσεβλήθησαν ὑπὸ τῶν Μεξικανῶν καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, μετ' ἀπώλειαν τριακοσίων ἀνδρῶν. Ἂν καὶ αἱ εἰδήσεις αὗται δημοσιεύονται ὑπὸ μιᾶς τῶν σπουδαιοτέρων τηλεγραφικῶν ἀλληλογραφιῶν τῆς Ἀγγλίας, ὡς προερχόμεναι ἐξ ἡμιεπισήμου πηγῆς, παρατηρήσομεν ἐξ τῶν ἀναγνώστην ὅτι συγχρόνως αἱ περιπέτειαι τοῦ μεξικανικοῦ πολέμου παραμορφοῦνται ἐκ δημοκρατικῆς συμπαθείας ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις, καὶ ὅτι ἑπομένως ὁσάκις συμβῇ ἀγγελία τις ἐκ τοῦ θεάτρου τοῦ πολέμου νὰ διέλθῃ διὰ τοῦ Νεοβοράκου, ἡ περίπτωσις αὕτη πρέπει νὰ βαρύνῃ εἰς τὴν πλάστιγγα.

Ὁ δαίμων τοῦ πολέμου, ὅστις φαίνεται καταδικάσας ὁριστικῶς τὸν ἀγῶνα τῶν Νοτίων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἐπιτρέπει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ δρέψωσι καὶ αὐταὶ δάφνας τινὰς νίκης, αἵτινες κατ' οὐδὲν δύνανται νὰ μετατρέψωσι τὰ τελειωτικὰ δόγματα τῆς εἱμαρμένης, ὁμοιαζουσαι μὲ τὰς τελευταίας ἀναλάμψεις σβυνομένης λυχνίας. Οὕτως, ἐν παραδείγματι, ἀγγέλλεται ὅτι εἰς στρατηγὸς τῶν ἑνωτικῶν, προσβληθεὶς ὑπὸ ἀνωτέρων δυνάμεων, ἠττήθη κατὰ κράτος, καὶ ὅτι οἱ ἀποσπαστικοὶ, καταδιώκοντες αὐτὸν, ἐπλησίασαν καὶ πάλιν ἀπειλητικῶς πρὸς τὴν πρωτεύουσαν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν Οὐάσιγκτῶνα, ὡς συνέβη καὶ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐμφυλίου πάλης. Ἐπὶ μίαν στιγμὴν ὁ φόβος ὑπῆρξε μέγας ἐν ταῖς βορείαις ἐπαρχίαις, ἀλλὰ παρευθὺς διετάχθησαν στρατολογίαι καὶ ἐπέμφθησαν στρατεύματα εἰς τὴν ἀπειλουμένην πόλιν, καὶ οὕτως ἐπρολήφθη ὁ κίνδυνος.

Ὁ στρατηγὸς Ἰόνστων, ὁ ἡγούμενος τῶν ἀποσπαστικῶν, οἵτινες δὲν ὑπερέβαινον τὰς 15.000, δὲν ἔκρινε φρόνιμον νὰ συνάψῃ καὶ νέαν μάχην, καὶ ὑποχωρήσας ἐκ τῶν κατακτηθέντων τόπων ἐπανῆλθε πάλιν εἰς τὰς πρώτας θέσεις του. Ὀλίγον ὕστερον, ὁ στρατηγὸς Μακκλλαν ἔτρεπεν εἰς φυγὴν σῶματι ἀποσπαστικῶν εἰς τὰ πρόθυρα τῆς πρωτευούσης των, καὶ ὁ στρατηγὸς αὐτῶν Βωρεγάρδος ἐγκατέλειπε, ἄγνωστον διὰ ποίους λόγους, τὴν ὀχυρὰν θέσιν Κόρινθον, τὴν ὁποίαν ἐπιστεύετο ὅτι ἔμελλε νὰ ὑπερασπισθῇ μέχρις ἐσχάτων, ἀναθέτων εἰς τὴν ἔκβασιν μιᾶς μάχης τὴν τύχην τῶν συμπατριωτῶν του.

ΣΛΑΒΙΚΑΙ ΕΠΑΡΧΙΑΙ.

Ἡ Ἐθνικὴ τῆς Ζάρας δημοσιεύει τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν ἐκ τῶν μαυροβουνιωτικῶν μεθορίων, ὑπὸ ἡμερομηνίαν (17)29 μαΐου.

Τὴν (13)25 φθινοντος, τουρκικὸς στρατὸς, συγκείμενος ἐξ 6—8,000 ἀνδρῶν, εἰσελθὼν εἰς τὴν μαυροβουνιωτικὴν γῆν, ὡς φαίνεται, πρὸς κατόπτευσιν, ἐπροχώρησε μέχρι τῆς Μαρτινίσης. Οἱ ἄνδρες οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου τούτου, αὐτοὶ ἐκεῖνοι οἵτινες κατὰ τὸ 1853 ἔτρεψαν εἰς φυγὴν τὸν στρατὸν τοῦ Ὁμὲρ πασσᾶ, κλεισθέντες εἰς τινας πύργους, ἀντέστησαν ἡρωϊκῶς κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ὅστις μόλις εἰσελάσας εἰς τὸ χωρίον, ἐνέβαλε πῦρ εἰς τὰς οἰκίας των καὶ εἰς ναόν τινα, εἰς ὃν ἦσαν ἔγκλειστοι δώδεκα ἄνδρες θελήσαντες νὰ προφυλάξωσιν αὐτὸν ἀπὸ πάσης βεβηλώσεως. Οἱ Τοῦρκοι προσέβαλον ἐπανειλημμένως τοὺς πύργους, ἀλλ' ἀπεκρούσθησαν πάντοτε, καὶ ἐπὶ τέλους ἠναγκόσθησαν νὰ ἀποχωρήσωσιν ἐκ τοῦ χωρίου, καταδιωκόμενοι ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς Μαρτινίσης. Ἐν τῷ μεταξὺ, ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Γερουσίας τοῦ Μαυροβουνίου Πέτροβικ, κατήρχετο ἐκ τῶν ὀρέων τῆς Πιπέρης, ἡγούμενος τῶν πολεμιστῶν τῆς Πιπέρης καὶ τῆς Κούκης, καὶ προσέβαλλεν ἐκ πλαγίου τοὺς Ὀθωμανούς, καταφυγόντας εἰς τὰ περίχωρα τῆς Σπούζης, ὅπου στρατοπεδεύουσι μέχρι σήμερον, κατέχοντες ὅμως εἰσέτι μερίδα τινὰ τῆς μαυροβουνιωτικῆς γῆς. Εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης ἔπεσον Τοῦρκοι μὲν 240, Μαυροβουνιῶται δὲ 16. Ἀγνοεῖται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀμφοτέρωθεν τραυματισθέντων. Δὲν ἐπιβεβαιοῦται δὲ καὶ ἡ διαθυλλήθεισα ἅλωσις ἑνὸς πυροβόλου ὑπὸ τῶν Μαυροβουνιωτῶν.

Μόλις ἀφίχθη εἰς Κετίγνην ἡ ἀγγελία ὅτι οἱ Τοῦρκοι διέβησαν τὰ σύνορα, καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνακτόρου τοῦ πρίγκηπος ὀνεπετάσθη τὸ ἀλαῖ βαϊράκι (ἡ ἐθνικὴ σημαία) καὶ ὁ βόμβος τῶν πυροβόλων ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς ὀρεινοὺς, ὅτι ἡ πατρὶς διατρέχει κίνδυνον καὶ ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ τρέξωσιν εἰς τὰ ὅπλα. Ἀπεμερὸν ἡ ἱερουσία εὐτρισε τὸν γενικὸν ἐξοπλισμὸν τοῦ λαοῦ, καὶ ὁ βοεβόδας τοῦ Γραχόβου καὶ πατὴρ τοῦ ἡγεμόνος Μίρκος ἐκένησε μετὰ δισχιλίων ἐνόπλων, διευθυνόμενος εἰς Δούκαν. Ἤδη δὲ στρατοπεδεύει εἰς Μαρτινίσκην, παρασκευαζόμενος ἐπίθεσιν, ἥτις πρέπει νὰ ἔγινε μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν σᾶς γράφω. Τὴν (14)26 ἐξῆλθε τῆς Κετίγνης καὶ αὐτὸς ὁ ἡγεμὼν, ἄγων τὴν σωματοφυλακήν τε συγκειμένην ἐκ 4000 ἀνδρῶν, πάντων φερόντων καραβίνας λογχοφόρους, καὶ τὴν ἐπαυριον ἀφίχθη εἰς τὴν Ὀστρόγην.

Ὁ ῥηραιὸς Σερδάρης εὑρίσκεται μετὰ τοῦ κυρίου σώματος τοῦ στρατοῦ του, τὸ ὁποῖον ὑπολογίζεται εἰς 30,000 ἄνδρας, εἰς Ποδγορίτσαν, ἀλλὰ λέγεται ὅτι μετά τινας ἡμέρας θὰ κατευθυνθῇ καὶ οὗτος εἰς Βελοπαύλοβιτς, προτιθέμενος, μετὰ τὴν κατάληψιν αὐτοῦ, νὰ ὑπερβῇ τὰς κορυφὰς τῆς Ὀστρόγης καὶ νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Νιξίκ, ὅπως σώσῃ τὸ φρούριον τοῦτο.

τριῶν ἐτῶν διὰ τὴν νέαν ταύτην ἀπόπειραν. Γίνονται τὰ ἔτη δεκαέξ. Τέλος, κατὰ τὸ δέκατον τρίτον ἔτος, νομίζω, ἀπεπειράθη καὶ τελευταίαν φορὰν, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσεν ἄλλο, εἰμὴ νὰ τὸν συλλάβωσι μετὰ τεσσάρων ὡρῶν ἀπουσίαν. Τρία ἔτη διὰ τὰς τέσσαρας ταύτας ὥρας. Δεκαεννέα ἔτη. Τὸν δεκτώβριον τοῦ 1815 ἀπελύθη. Σημειωτέον ὅτι εἶχε βληθῇ εἰς τὸ κάτεργον τῷ 1796, ἐπειδὴ συνέτριψεν ἓν ὑαλίον καὶ ἔλαβεν ἕνα ἄρτον.

Τόπον τώρα διὰ μικράν τινα παρένθεσιν. Δεύτερον ἤβη ὁ συγγραφεὺς τοῦ παρόντος βιβλίου, μελετῶν τὸ ἀνεκδοτικὸν ζήτημα καὶ τὰς παρὰ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένας τιμωρίας, ἀπαντᾷ τὴν κλοπὴν ἑνὸς ἄρτου ὡς ἀφετηρίαν τῆς καταστροφῆς μιᾶς ὅλης εἱμαρμένης. Ἀγγλική τις στατιστικὴ πιστοποιεῖ ὅτι, εἰς τὸ Λονδῖνον, ἐκ πέντε κλοπῶν, αἱ τέσσαρες ἔχουσι τὸν λιμὸν ἄμεσον ἀφορμήν.

Ὁ Γιάννης Ἀγιάννης εἰσῆλθεν εἰς τὸ κάτεργον κλαίων καὶ στενάζων· ἐξῆλθεν ἀπαθής. Εἰσῆλθεν ἀπηλπισμένος· ἐξῆλθε σκυθρωπότατος.

Τί συνέβη εἰς ἐκείνην τὴν ψυχήν;

Ζ'.

Τῆς ἀπελπισίας τὸ ἔνδον.

Ἂς πειραθῶμεν νὰ τὸ εἴπωμεν.

Ἡ κοινωνία πρέπει νὰ παρατηρῇ ταῦτα τὰ πράγματα, ἐπειδὴ αὐτὴ εἶναι ἡ πράττουσα αὐτά.

Ὁ Γιάννης Ἀγιάννης ἦτον, ὡς εἴπομεν, ἄνθρωπος ἀμαθής· ἀλλὰ δὲν ἦτον ἠλίθιος. Ὑπῆρχεν εἰς χῦτον ἀναμμένη ἡ φυσικὴ λαμπάς. Ἡ δυστυχία, ἥτις ἔχει καὶ αὐτὴ τὸ φέγγος της, ἠδύνατο νὰ ἴδῃ τὴν ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ αὐγήν. Ὑπὸ τὴν ῥάβδον, ὑπὸ τὰ δεσμὰ, ἐν τῇ εἱρκτῇ, ἐν τοῖς κόποις, ὑπὸ τὸν φλογερὸν τοῦ κατέργου ἥλιον, ἐπὶ τῆς ξυλίνης κοίτης τῶν καταδίκων, ἐνέβλεψεν ἐν τῇ συνειδήσει του καὶ ἐσκέφθη. Κατέστησεν αὐτὸς ἑαυτὸν δικαστήριον.

Καὶ πρῶτον ἤρχησε κρίνων τὸν ἴδιόν του ἑαυτόν. Εἶδεν ὅτι δὲν ἐτιμωρήθη ἀδίκως· ἀνεγνώρισεν ὅτι ἀθῶος δὲν ἦτον. Ὡμολόγησεν ὅτι μετῆλθε πράξιν ἐσχάτην καὶ ἀξίαν μεμπτὸν· ὅτι ἂν ἐζήτει ἐκεῖνον τὸν ἄρτον ὃν ἥρπασεν, ἴσως δὲν θὰ τὸν ἠρνοῦντο εἰς αὐτὸν· ὅτι ὁπωσδήποτε, προτιμότερον ἦτο νὰ τὸν περιμένῃ, εἴτε ἐκ τῆς ἐλεημοσύνης, εἴτε ἐκ τῆς ἐργασίας· ὅτι δὲν εἶναι δίδυλον ἀνεπίδεκτος ἀπαντήσεως ἡ ἐρώτησις « ἔμπορῶ νὰ περιμένω ὅταν πεινῶ ;» Ὅτι αὐτὸς δὲν εἶναι λόγος· ὅτι πρῶτον μὲν σπανιώτατον εἶναι τὸ ν' ἀποθάνῃ τις, κατὰ γράμμα, τῆς πείνης· ἔπειτα δὲ, κατὰ δυστυχίαν ἢ κατ' εὐτυχίαν, ὁ ἄνθρωπος εἶναι πλασμένος οὕτως, ὥστε νὰ πάσχῃ ἐπὶ μακρὸν, νὰ πάσχῃ πολὺ, ἠθικῶς τε καὶ φυσικῶς, χωρὶς ν' ἀποθνήσκῃ· ὅτι ἐχρειάζετο λοιπὸν ὑπομονή· ὅτι τοῦτο θὰ ἦτον καλήτερον, ἔστω καὶ διὰ τὰ πτωχὰ ἐκεῖνα ἀνήλικα παιδία· ὅτι ἦτον παραφροσύνη τὸ νὰ θελήσῃ, αὐτὸς ἀσθενὴς καὶ ταλαίπωρος ἄνθρωπος, νὰ συλλάβῃ τὴν κοινωνίαν ὅλην ὡς ἀπὸ τοῦ τρυχήλου της, καὶ νὰ φαντασθῇ ὅτι ἀπαλλάττεται τὶς ἀπὸ τῆς πενίας διὰ τῆς κλοπῆς· ὅτι, ὁπωσδήποτε, εἶναι κακίστη θύρα ἐξόδου ἀπὸ τῆς πενίας, ἡ θύρα δι' ἧς εἰσέρχεται τις εἰς τὴν ἀτιμίαν· ὅτι, τέλος, ἔπταισε.

Ἔπειτα δὲ ἠρώτησε καθ' ἑαυτόν.

Ἂν αὐτὸς ἦτον ὁ μόνος πταίστης ἐν τῇ ὀλεθρίᾳ ἱστορίᾳ τοῦ. Ἂν, πρῶτον, δὲν ἦτον πράγμα σπουδαῖον τὸ νὰ λείψῃ ἐργασία εἰς αὐτὸν ἐργάτην, τὸ νὰ λείψῃ ἄρτος εἰς αὐτὸν φίλεργον. Ἂν, ἔπειτα, ἀφοῦ τὸ πταῖσμα ἐπράχθη καὶ ὡμολογήθη, δὲν ἦτον ἡ τιμωρία ὠμὴ καὶ ὑπέρμετρος. Ἂν δὲν κατεχράσθη πλειότερον ὁ νόμος ἐν τῇ ποινῇ, παρ' ὅσον κατεχράσθη ὁ ἔνοχος ἐν τῷ πταίσματι. Ἂν ἡ τρυπάνη μὲ τὴν ὁποίαν σταθμίζεται τὸ δίκαιον ἔχῃ τὰς πλάστιγγας ἰσοῤῥόπους, καὶ δὲν ἦναι βαρυτέρα ἡ πλάστιγξ ὅπου τίθεται τὸ ἀντίποινον. Ἂν ἡ ἐπιβάρυνσις τῆς ποινῆς δὲν ἐξαλείφῃ τὸ πταῖσμα, καὶ δὲν στρέφῃ τὸ πράγμα ἀντιθέτως, ἀντικαθιστῶσα εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐγκλήματος τοῦ ἐνόχου τὸ ἔγκλημα τοῦ τιμωροῦ, μεταβάλλουσα τὸν ἔνοχον εἰς θύμα, τὸν χρεώστην εἰς δανειστὴν, καὶ τρέπουσα ὁριστικῶς τὸ δίκαιον μᾶλλον πρὸς τὸ μέρος τοῦ παραβιάσαντος αὐτό. Ἂν αὕτη ἡ ποινὴ, ἡ ἐπιβαρυνομένη κατὰ πᾶσαν ἀπόπειραν δραπετεύσεως, δὲν καταντᾷ ἐπὶ τέλους κατάχρησις τοῦ ἰσχυροτέρου ἐπὶ τοῦ ἀσθενεστέρου, ἔγκλημα τῆς κοινωνίας ἐπὶ τοῦ ἀτόμου, ἔγκλημα ἐπαναλαμβανόμενον καθεκάστην, καὶ ἔγκλημα τὸ ὁποῖον διήρκεσεν ἐπὶ δεκαεννέα ἔτη.

Ἠρώτησε καθ' ἑαυτὸν ἂν ἡ ἀνθρωπίνη κοινωνία ἔχῃ τὸ δικαίωμα ν' ἀναγκάζῃ τὰ μέλη αὐτῆς ὅπως ὑπομένωσιν, εἰς μὲν τὴν μίαν περίπτωσιν, τὴν παράλογον ἀπρονοησίαν της, εἰς δὲ τὴν ἄλλην, τὴν ἀνηλεῆ τῆς πρόνοιαν, καὶ νὰ συλλαμβάνῃ διὰ παντὸς ἕνα πτωχὸν ἄνθρωπον μεταξὺ μιᾶς ἐλλείψεώς της καὶ μιᾶς ὑπερβολῆς της· ἐλλείψεως ἔργου δι' αὐτὸν, ὑπερβολῆς τιμωρίας πρὸς αὐτόν.

Ἂν δὲν ἦναι δεινὸν τὸ νὰ φέρεται ἡ κοινωνία τοιουτοτρόπως πρὸς ἐκείνα μάλιστα τῶν μελῶν της, ἅτινα ἔτυχον τοῦ ἐλαχίστου κλήρου εἰς τὴν ὑπὸ τῆς τύχης γινομένην διανομὴν τῶν ἀγαθῶν, καὶ τὰ ὁποῖα ἑπομένως εἶναι τὰ μᾶλλον ἄξια ἐπιεικείας.

Ταῦτα ἀναλογισθεὶς τὰ ζητήματα, καὶ λύσας αὐτὰ, ἔκρινε τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν κατεδίκασε.

Τὴν κατεδίκασεν εἰς τί; Εἰς τὸ μῖσός του. Τὴν κατέστησεν ὑπεύθυνον διὰ τὴν τύχην ἣν ὑπέφερε, καὶ εἶπεν ἐν τῇ καρδίᾳ του, ὅτι ἴσως δὲν θὰ ἐδίσταζε νὰ ζητήσῃ μίαν ἡμέραν λόγον παρ' αὐτῆς. Εἶπεν ἐν τῇ καρδίᾳ του, ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἰσοῤῥοπία μεταξὺ τῆς ζημίας τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἐπροξένησε, καὶ τῆς ζημίας τὴν ὁποίαν τὸ ἐπροξένουν. Ἐσυμπέρανε τέλος πάντων, ὅτι ἀληθῶς ἡ τιμωρία του δὲν ἦτον μὲν ἀδικία, ἀλλ' ἦτον βεβαίως ἀνοσιουργία.

Ὁ θυμὸς δύναται νὰ ἦναι τυφλὸς καὶ ἄλογος· συμβαίνει νὰ ὀργισθῇ τὶς ἀτόπως· δὲν ἀγανακτεῖ ὅμως, εἰμὴ ὅταν ἔχῃ κατὰ τι δίκαιον. Ὁ Γιάννης Ἀγιάννης ἠσθάνετο ἀγανάκτησιν ἐν ἑαυτῷ.

Ἄλλως τε, ἡ ἀνθρωπίνη κοινωνία κακὸν μόνον τὸν εἶχε κάμει ποτὲ δὲν εἶδεν ἐξ αὐτῆς, εἰμὴ τὸ ὀργῖλον πρόσωπον της ἐκείνο, τὸ ὁποῖον ἀποκαλοῦσα δικαιοσύνην της, δεικνύει πρὸς τοὺς ὅσους πατάσσει. Οἱ ἄνθρωποι τὸν ἤγγισαν μόνον διὰ ν' ἀρήσωσι μώλωπας εἰς τὸ σῶμά του. Πᾶσα ἐπαφὴ μετ' αὐτῶν, τραῦμα ἐπ' αὐτοῦ. Ποτὲ, ἀφόσου ἦτον παιδίον, ποτὲ ἀπὸ τῆς μητρὸς του, ἀπὸ τῆς ἀδελφῆς του, δὲν ἤκουσε λόγον φίλιον, δὲν εἶδε βλέμμα εὐμενές. Ἀπὸ παθήματος εἰς πάθημα, ἐσχηματίσεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον, τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι πόλεμος, καὶ ὅτι εἰς τοῦτον τὸν πόλεμον αὐτὸς ἦτον ὁ ἡττημένος. Δὲν εἶχεν ἄλλο ὅπλον εἰμὴ τὸ μῖσός του. Ἀπεράσιστε νὰ τὸ ἀκονήσῃ ἐντὸς τοῦ κατέργου, καὶ νὰ τὸ συμπαλαβῇ ἐξερχόμενος.

Εἰς τὴν Τουλῶνα ὑπῆρχεν ἓν σχολεῖον διὰ τοὺς ἐν τῷ κατέργῳ, διευθυνόμενον ὑπὸ καλογήρων, διδασκόντων τὰ ἀναγκαιότερα εἰς τοὺς ὅσοι τῶν δυστυχῶν ἐκείνων ἤθελον. Εἰσῆλθεν εἰς τὸ σχολεῖον τεσσαρακοντούτης· ἔμαθεν ἀνάγνωσιν, γραφὴν καὶ ἀριθμητικήν. Ἠσθάνθη ὅτι ἐνισχύων τὴν διάνοιαν ἐνίσχυε τὸ μῖσός του. Εἰς τινας περιπτώσεις, ἡ ἐκπαίδευσις καὶ τὸ ῥῶς ἐπιμηκύνουσι τὴν κακίαν.

Θλιβερὸν ἐστι καὶ λέγειν. Ἀφοῦ ἔκρινε τὴν κοινωνίαν ὡς δημιουργὸν τῆς δυστυχίας του, ἔκρινε τὴν Θείαν Πρόνοιαν, ὡς δημιουργὸν τῆς κοινωνίας, καὶ κατεδίκασε καὶ αὐτήν. Οὕτως, ἐντὸς δεκαεννέα ἐτῶν καταδυναστείας καὶ δουλείας, ἡ ψυχὴ αὕτη καὶ ἤρθη καὶ ἔπεσεν. Ἀφ' ἑνὸς ῥῶς, ἀφ' ἑτέρου σκότος εἰσέδυσεν εἰς αὐτήν.

(ἀκολουθεῖ.)